

Šta se menja u procesu dodele podsticajnih sredstava u Srbiji?

Republika Srbija i ove godine nastavlja sa podsticajima za direktna ulaganja, te je dana 19.01.2019. godine stupila na snagu Uredba o određivanju kriterijuma za dodelu podsticaja radi privlačenja direktnih ulaganja (dalje: Uredba). Nova Uredba sadrži nekoliko novih pravila i izmenjenih procedura u odnosu na prethodnu uredbu.

I. Minimalni uslovi ulaganja i visina podsticaja

Minimalni uslovi ulaganja, za koje se dodeljuju sredstva, su ostali isti, određeni su prema stepenu razvijenosti jedinica lokalne samouprave i nisu se menjali, te iznose:

- za devastirana područja zahtevano ulaganje je najmanje 100.000 EUR i otvaranje 10 novih radnih mesta, povodom kojih se može dodeliti podsticajnih sredstava do 30% opravdanih troškova ulaganja u osnovna sredstva, ili do 40% opravdanih troškova bruto zarada u dvogodišnjem periodu, a najviše 7.000 EUR po radnom mestu;
- za četvrtu grupu razvijenosti zahtevano ulaganje je najmanje 200.000 EUR i otvaranje 20 novih radnih mesta, povodom kojih se može dodeliti podsticajnih sredstava do 25% opravdanih troškova ulaganja u osnovna sredstva, ili do 35% opravdanih troškova bruto zarada u dvogodišnjem periodu, a najviše 6.000 EUR po radnom mestu;
- za treću grupu razvijenosti zahtevano ulaganje je najmanje 300.000 EUR i otvaranje 30 novih radnih mesta, povodom kojih se može dodeliti podsticajnih sredstava do 20% opravdanih troškova ulaganja u osnovna sredstva ili do 30% opravdanih troškova bruto zarada u dvogodišnjem periodu, a najviše 5.000 EUR po radnom mestu;
- za drugu grupu razvijenosti zahtevano ulaganje je najmanje 400.000 EUR i otvaranje 40 novih radnih mesta, povodom kojih se može dodeliti podsticajnih sredstava do 15% opravdanih troškova ulaganja u

Marko Janićijević, advokat

osnovna sredstva ili do 25% opravdanih troškova bruto zarada u dvogodišnjem periodu, a najviše 4.000 EUR po radnom mestu;

- za prvu grupu razvijenosti zahtevano ulaganje je najmanje 500.000 EUR i otvaranje 50 novih radnih mesta, povodom kojih se može dodeliti podsticajnih sredstava do 10% opravdanih troškova ulaganja u osnovna sredstva ili do 20% opravdanih troškova bruto zarada u dvogodišnjem periodu, a najviše 3.000 EUR po radnom mestu.

Rok za realizaciju investicionog projekta i otvaranje novih radnih mesta je 3 godine, koji počinje teći od dana predaje prijave, a koji se eventualno može produžiti do najviše 5 godina od dana podnošenja prijave, po odobrenju Saveta.

Zadržana su dva pravila: A) da je Korisnik sredstava dužan da obezbedi najmanje 25% opravdanih troškova ulaganja iz sopstvenih sredstava, B) da je ulagač obavezan da isplaćuje osnovnu zaradu najmanje u visini 20% većoj od minimalne zarade u skladu sa propisima kojima se uređuju radni odnosi.

II. Najvažnije materijalne novine nove Uredbe

Jedna od najvažnijih novina jeste da se prilikom obračuna opravdanih troškova ulaganja uzimaju u obzir cene umanjene za iznose javnih prihoda! To znači da se CARINA na opremu ne priznaje kao opravdani trošak! Naime, to nije bio slučaj do sada. Kada je u pitanju PDV, on se ni ranije nije uzimao u obzir kao opravdani trošak, ali po računovodstvenim propisima i praksi carina spada u tzv. zavisne troškove nabavke i kao takva, zajedno sa drugim zavisnim troškovima nabavke, čini nabavnu vrednost osnovnog sredstva, što je revizorima bio osnov za ocenu ispunjenosti obaveze investiranja.

Sledeća izuzetno bitna novina jeste pojačana važnost biznis plana. Naime, ako dođe do odstupanja od ugovornih obaveza predviđenih biznis planom, korisnik sredstava je dužan da najkasnije do isteka trećeg kvartala tekuće godine obavesti Ministarstvo o odstupanju i dostavi izmene i dopune biznis plana uz obavezno aneksiranje Ugovora. Na ovom mestu bi se otvorilo pitanje opravdanosti ovakvog rešenja, s obzirom na to da na početku investicionog projekta nije moguće sa

sigurnošću reći koliki će iznos biti tačno uložen i u koju opremu po godinama, imajući u vidu da ukoliko dođe do zamene opreme koja će se nabaviti, ili ta oprema na tržištu promeni cenu, sve to uslovljava dodatne troškove i dodatno vreme potrebno da se aneks definiše i zaključi.

III. Novine u postupku dodele sredstava

Postupak dodele sredstva po novoj Uredbi je izmenjen. Ne postoji razlika u postupku investicionih projekata do 100 i preko 100 novih radnih mesta, kako je bilo u prethodnoj uredbi, a takođe ne postoji ni javni poziv za dodelu sredstava.

Dalje, treba napomenuti da je Pismo o namerama i obaveštenje Razvojne agencije Srbije o mogućem nivou podsticaja fakultativni korak (što ranije nije bio slučaj), te se prijava za dodelu sredstava može podneti odmah i bez prethodnog Pisma o namerama (čl.18). Međutim, sugestija je svakako da se prethodno ipak prođu koraci koji podrazumevaju dostavljanje Pisma o namerama ulagača, osim ako razlozi urgentnosti opravdaju podnošenje prijave bez odlaganja (imajući u vidu da se ulaganja računaju kao opravdana nakon podnošenja prijave).

Takođe, novina je i u olakšanju prikupljanja neophodne dokumentacije uz prijavu, jer se umesto dosadašnjeg pribavljanja uverenja o neosuđivanosti za pravna lica i odgovorna lica kod ulagača i korisnika sredstava, dostavljaju samo izjave, što je značajno olakšanje jer je pribavljanje adekvatnih uverenja u inostranstvu bilo povezano sa ozbiljnim teškoćama.

Zadržano je pravilo da se sredstva isplaćuju ulagaču u ratama procentualno, i to: (i) u proporcionalnom iznosu u odnosu na visinu ulaganja u osnovna sredstva u svakoj godini realizacije investicionog projekta, ili (ii) u iznosu koji je proporcionalan broju novozaposlenih u svakoj godini realizacije investicionog projekta (čl.23).

IV. Za koja ulaganja se ne dodeljuju podsticaji?

Pravila nove Uredbe primenjuju se za ulaganja u sve sektore osim za ulaganja u sektoru: saobraćaja, razvoja softvera (osim

ako nisu u funkciji unapređenja proizvoda, proizvodnog procesa ili pružanja usluga servisnih centara), ugostiteljstva, igara na sreću, trgovine, proizvodnje sintetičkih vlakana uglja i čelika, duvana i duvanskih prerađevina, oružja i municije, brodogradnje pomorskih trgovačkih plovila na sopstveni pogon preko 100 bruto registrovanih tona, aerodroma, komunalnom sektoru, sektoru energetike, širokopojasne mreže, ribarstva i akva kulture (čl.4).

V. Sredstva obezbeđenja koja se dostavljaju

Uredba predviđa sredstva obezbeđenja koja se dostavljaju uz svaki Zahtev za isplatu sredstava svake pojedine rate. Dakle, pored izveštaja ovlašćenog revizora o ispunjenju uslova za isplatu rate, dostavljaju se i bankarska garancija za povraćaj isplaćene rate, koju prate i 2 registrovane blanko menice sa meničnim ovlašćenjem na ime naplate zakonske zatezne kamate. Menice mogu biti zamenjene bankarskom garancijom koja takođe pokriva iznos ukupnih dodeljenih sredstava podsticaja.

VI. Kontrola postojećih ugovora prema pravilima nove Uredbe?

Na kraju treba istaći da se Kontrola izvršenja ugovornih obaveza po zaključenim ugovorima o dodeli sredstava podsticaja, kao i odlučivanje po izvršenim kontrolama, vrši shodno odredbama nove Uredbe za 2019. godinu.

VII. Ukinuta pravila iz prethodne uredbe

Ukinuta je podela investicionih projekata i kriterijuma za analizu investicionih projekata u zavisnosti od broja lica koja će biti zaposlena, odnosno da li će biti do 100 ili više od 100 novih radnih mesta.

Dalje, ukinuto je pravilo da se sredstva mogu dodeliti za projekte usluga hotelskog smeštaja na teritoriji jedinice lokalne samouprave na kojoj je utvrđeno područje banjskog ili klimatskog mesta, kao i pravilo da se sredstva mogu dodeliti za investicione projekte u sektoru poljoprivrede.

Ranija zabrana da se sredstva ne mogu dodeliti za sektor logističkih centara je sada izostavljena, tako da je za tu svrhu sada moguće konkurisati za sredstva.

Zadržan je institut "pojam ulaganja od posebnog značaja za Republiku Srbiju", kako je i ranije bio definisan.

Međutim, iz Uredbe je obrisana definicija pojma „period garantovanog ulaganja i zaposlenosti“, što pretpostavljamo da je tehnička greška (ili će se navedeni pojam morati definisati u budućem modelu Ugovora o dodeli sredstava), jer se Uredba poziva na navedeni pojam u članovima koji regulišu izveštavanje o realizaciji investicionog projekta kao i kontrolu i praćenje ugovornih obaveza (čl. 25, 26 Uredbe).

VIII. Početak primene nove Uredbe

Dana 19.01.2019. godine stupila je na snagu Uredba o određivanju kriterijuma za dodelu podsticaja radi privlačenja direktnih ulaganja ("Sl. glasnik RS", br. 1/2019, u tekstu: Uredba) koja nastavlja tradiciju uredbi ranijih naziva "Uredba o uslovima i načinu privlačenja direktnih investicija".

Za sva eventualna pitanja u pogledu podsticajnih sredstava u vezi sa konkretnim investicionim projektima možete se obratiti našem timu.